

Verksamhetsrapport

efter kvalitetsgranskning av utbildningen på
språkintröduktion i gymnasieskolan vid Norden-
bergsskolan 3 i Olofströms kommun

Innehåll

Inledning

Bakgrundsuppgifter om Nordenbergsskolan 3

Resultat

Syfte och frågeställningar

Metod och material

Inledning

Skolinspektionen genomför en kvalitetsgranskning av utbildningen på språkintruktionsprogrammet under våren och hösten 2016. Granskningen vid Nordenbergsskolan 3 i Olofströms kommun ingår i detta projekt.

Nordenbergsskolan 3 besöktes den 20 till 22 oktober 2016. Ansvariga inspektörer har Bo Jersenius och Magnus Jonasson varit. I denna rapport redovisar inspektörerna sina iakttagelser, analyser och bedömningar. Förutom en redogörelse av kvalitetsgranskningens resultat ges även en kort beskrivning av granskningens syfte, frågeställningar och genomförande.

Kvalitetsgranskningen av utbildningen på språkintruktionsprogrammet i gymnasieskolan genomförs i ytterligare 41 skolor. När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en publikation. För de skolor som ingår i granskningen ger rapporten en referensram och en möjlighet till jämförelse med förhållanden på andra skolor. Det enskilda beslutet kan därmed sättas in i ett större sammanhang.

Bakgrundsuppgifter om Nordenbergsskolan 3

Nordenbergsskolan 3 leds av en rektor och är en del av gymnasieskolan i Olofström. I Nordenbergsskolan 3 studerar elever på intruktionsprogram, huvudsakligen språkintruktionsprogrammet, men också några elever på särskolan.

Av huvudmannens redogörelse framgår att gymnasieskolan i Olofström den 23 augusti 2016 hade 505 elever. Nordenbergsskolan 3 hade 81 elever på språkintruktionsprogrammet vid samma tillfälle. Vid läsårets slut 2014/2015 hade gymnasieskolan i Olofströms kommun 22 elever på språkintruktionsprogrammet. Den största

ökningen har ägt rum under vintern och våren 2015/2016 då närmare 60 elever påbörjade sin utbildning på språkintruktionsprogrammet.

Resultat

1. Utformas utbildningen så att den är flexibel och anpassas efter elevernas skiftande förkunskaper och utbildningsbehov, med avseende på studietakt, omfattning och innehåll?

Frågeställningen fokuserar på i vilken omfattning huvudmannen, rektorn och skolpersonalen erbjuder eleverna en flexibel utbildning utifrån deras skiftande behov och förutsättningar. Det handlar om huvudmannens plan för utbildningen, kartläggning av elevernas kunskaper, den individuella studieplanen och hur den planen följs upp och omprövas. Forskning och identifierade framgångsfaktorer pekar på vikten av att riktlinjer finns för organisation och mottagande av nyanlända elever såväl som att en inledande bedömning genomförs av elevens kunskaper och erfarenhet. Framgångsfaktorer är också att utbildningen och undervisningen planeras och genomförs utifrån det bedömningen visar om elevens förutsättningar och behov samt att elevens utveckling mot utbildningens mål kontinuerligt utvärderas.¹

Flexibel utbildning

I intervjuer med rektorn, förvaltningens företrädare och företrädarna för huvudmannen framkommer att det saknas en plan för utbildningen vid språkintruktionsprogrammet. I intervjuerna framkommer också att ett förslag till plan har tagits fram av rektorn och förvaltningschefen. Förslaget kommer att behandlas politiskt under hösten 2016. Flertalet av de intervjuade säger att de saknar ramar och riktlinjer för verksamheten och har förhoppningar om att en plan för utbildningen kan fylla detta syfte. De intervjuade lärarna, studie- och yrkesvägledaren samt specialpedagogen saknar utifrån sina respektive uppdrag en tydligare styrning och "beställning" från huvudmannen.

Företrädarna för huvudmannen uppger att man kontinuerligt diskuterar språkintruktionsprogrammet i nämnden inom ramen för nämndens generella information och diskussion om verksamheterna. Det finns också organiserade tillfällen då nämnden eller representanter för nämnden besöker verksamheten.

¹ Redovisning av plan för genomförande av insatser för att stärka utbildningens kvalitet för nyanlända elever och vid behov elever med annat modersmål än svenska, Regeringsuppdrag 2015 (Dnr 2015:779), Skolverket

Detta bekräftas av rektorn som också tillägger att det inte varit några problem att få gehör för verksamhetens behov.

Eleverna är fördelade på sju undervisningsgrupper. Av dokumentationen för de båda intervjuade eleverna och av annan dokumentation framgår att eleverna studerar på heltid. Eleverna är i första hand grupperade utifrån sina aktuella kunskaper i svenska och i vilken takt de bedöms kunna utveckla sina kunskaper i svenska. Undervisningen i svenska prioriteras och i början dominerar svenska som andraspråk medan antalet undervisningstimmar minskas i svenska till förmån för andra ämnen i de undervisningsgrupper som kommit längre. Enligt rektorn och de intervjuade lärarna sker också individanpassning inom respektive undervisningsgrupp.

Det finns också exempel på att skolan hittat andra individuella lösningar för enskilda elever. Det finns till exempel elever som läser i en högre studietakt än övriga. Exempel finns också på att elever läser kurser inom industriprogrammet, handelsprogrammet, barn- och fritidsprogrammet samt enstaka kurser inom samhällsprogrammet och naturvetenskapliga programmet.

Av intervjuer med elever och skolpersonal framgår att eleverna flyttas mellan grupper under läsåret utifrån lärarnas samlade bedömning av respektive elevs förutsättningar. Se vidare under avsnittet "*Uppföljning och utvärdering*".

Kartläggning

Vid intervjuer med elever och skolpersonal framgår att kurator, pedagog och skolsköterska är närvarande vid de "*inskrivningssamtal*" som genomförs. Tidigare har även studie- och yrkesvägledaren deltagit i samtalen, men enligt denne finns det inte längre tid till det. Sedan sommaren har skolans nyanställda specialpedagog medverkat vid "*inskrivningssamtalen*". Vidare uppger de intervjuade att tolk alltid medverkar vid samtalen. I samtalen görs en första kartläggning av elevens studiebakgrund och av andra grundläggande uppgifter. Vid samtalet används de delar av Skolverkets kartläggningsmaterial som anses vara relevant. Enligt uppgifter från skolsköterskan, lärare och studie- och yrkesvägledaren ställer skolsköterskan hälsofrågor till eleverna i enrum i samband med "*inskrivningssamtalet*".

Skolpersonalen frågar om eleven har betyg från tidigare skolgång, enligt de intervjuade. Om eleven har betyg uppmanas eleven att lämna in dessa. Varken lärare eller någon annan ur personalen har dock varit med om att betyg som eleverna lämnat har validerats eller på annat sätt använts för att på övergripande nivå planera en elevs studier. Enskilda lärare kan dock ha tillgång till översatta betyg och använda dessa för att planera en elevs utbildning, men det

tillhör undantagen, enligt de intervjuade lärarna och rektorn. Efter inskrivningen börjar eleverna i en *"nybörjargrupp"* där eleven, förutom att studera svenska som andraspråk, gör olika tester och prov för att sedan placeras i en undervisningsgrupp som motsvarar elevens förutsättningar och behov. Studie- och yrkesvägledaren upprättar efter *"inskrivningssamtalet"* en individuell studieplan för eleven som kompletteras efterhand som elevens förutsättningar och behov kartläggs i nybörjargruppen. Kartläggningsfasen vid Nordenbergsskolan kan därför sägas omfatta både *"inskrivningssamtalet"* och den tid eleven går i en nybörjargrupp. Efter en elevs *"inskrivningssamtal"* kan det dröja upp till en månad innan eleven börjar i en nybörjargrupp, enligt dokumentation från skolan och uppgifter från rektorn.

Eleven är inte delaktig i upprättandet av sin individuella studieplan enligt den intervjuade skolpersonalen. De intervjuade eleverna känner inte heller till att de har individuella studieplaner. Däremot känner eleverna igen de ämnen som deras respektive studieplan innehåller och menar att det motsvarar det de studerar. Studie- och yrkesvägledaren är den som ansvarar för att upprätta och införa ändringar i elevernas individuella studieplaner.

Förkunskaper och behov

Som tidigare nämnts startar eleverna efter den inledande kartläggningen i *"nybörjargrupper"* på skolan. Efterhand som elevernas kunskapsnivå framträder i undervisningen och genom de prov och tester som genomförs placeras eleverna in i den av de sju nivågrupper som bedöms motsvara respektive elevs förkunskaper och behov utifrån deras aktuella kunskaper i svenska. I takt med att elevernas kunskaper i svenska utvecklas och de byter grupp så börjar eleven också studera andra ämnen. Till exempel läser en elev i *"grupp A"* 18, 3 timmar svenska som andraspråk medan en elev i *"grupp B"* läser 5, 1 timmar svenska som andraspråk. Eleverna i *"grupp A"* läser förutom svenska som andraspråk matematik och musik medan elever i *"grupp B"* läser 11 ämnen. Elevernas kunskapsnivå i svenska avgör på så sätt deras generella möjligheter att läsa andra ämnen. I intervjuer med företrädare för skolan framkommer att lösningar görs för enskilda elever som uttrycker tydliga önskemål eller där skolan uppfattar att eleverna behöver motivationshöjande insatser. Inom ramen för skolans gruppindelning finns också möjlighet för lärarna att när de bedömer det lämpligt flytta elever mellan grupper.

De båda elevernas individuella studieplaner innehåller inga beskrivningar av elevernas mål på lång eller kort sikt. De intervjuade lärarna menar att de inte diskuterar den individuella studieplanen med eleverna, de ämnen eleverna studerar följer den gruppindelning som skolan tillämpar. Enligt lärarna och rek-

torn diskuteras elevernas målsättningar på lång och kort sikt framförallt i enskilda samtal löpande i verksamheten genom att elever uttrycker önskemål till exempel om att läsa fler ämnen. Därutöver diskuterar lärare och elev elevens målsättningar med studierna under utvecklingssamtalen, enligt lärarna. Enligt de intervjuade lärarna och rektorn finns också en stor ambition att tillmötesgå elevernas önskemål, men det finns organisatoriska svårigheter att praktiskt ordna detta. En av de intervjuade lärarna säger att *"vi famlar kring hur vi ska göra med inplacering av elever från språkintruktionsprogrammet i olika grupper på nationella program, vi har inte bestämt hur vi ska göra. Det blir schemakrockar, det blir glapp, stora hål i elevernas schema"*. I intervjun med rektorn framkommer att skolan inför höstterminsstarten 2016 gjort försök att kunna erbjuda nationella gymnasiekurser, men att det lett till de organisatoriska svårigheter som beskrivs i lärarintervjun.

Generellt innehåller elevernas utbildning enligt de intervjuade få exempel på insatser utöver undervisningen, men det finns undantag. Bland annat har skolan tidigare anordnat frivillig praktik för elever. Inför detta läsår har skolan dock avstått då man inte kunde hitta möjligheter att genomföra praktiken för det stora antalet elever som önskade det, uppger studie- och yrkesvägledaren. Kommunen har erbjudit sommarjobb till elever vid gymnasieskolan, ett erbjudande som elever på språkintruktionsprogram tagit del av, enligt studie- och yrkesvägledaren. Andra exempel på motivationshöjande insatser är att elever getts möjlighet att *"prova på"* kurser inom olika yrkesprogram, att elever auskulerat vid ett nationellt program samt att eleverna erbjudits sommarskola.

Uppföljning och utvärdering

Lärarna berättar i intervju att de använder sig av tester och prov för att kunna följa en elevs kunskapsutveckling. Det är upp till varje lärare att genomföra de tester och prov de anser sig behöva för att bedöma en elevs kunskapsutveckling. För att diskutera eleverna och deras kunskapsutveckling har lärarna gemensam tid varje vecka men lärarna diskuterar även vid andra tillfällen elevernas utveckling. Rektorn uppger att det är lärarna som avgör hur elevernas utveckling följs upp och dokumenteras. Elevens resultat och kunskapsutveckling diskuteras löpande av elev och lärare vid mentorsträffar och av lärarlaget vid klasskonferenser, uppger rektorn. Rektorn deltar i alla klasskonferenser.

Lärarna och rektorn uppger att det i huvudsak är i samband med utvecklingssamtalen och klasskonferenser två gånger per läsår som förändringar i en elevs utbildning diskuteras. En gång per termin har skolan ett testtillfälle då elevernas kunskaper i svenska, engelska och matematik provas. I samband med det går man igenom elevernas resultat och ser om eleven är i en undervisningsgrupp där nivån på undervisningen motsvarar elevens förmåga, säger rektorn.

och lärarna. Studieplanen används som ett administrativt verktyg för att dokumentera elevens studier och förändringar dokumenteras i respektive elevs studieplan, det gäller till exempel när en elev byter grupp eller när det sker förändringar i vilka ämnen eleven studerar. Lärarna beskriver att de genom sina uppföljningar får en god bild av elevernas kunskapsutveckling och studieresultat och att det är studieresultaten som huvudsakligen avgör vilken grupp eleven tillhör. Byte av undervisningsgrupp avgörs i första hand av om en elev får betyg i ett eller flera ämnen, enligt de intervjuade. Vid sidan om elevens studieresultat kan det dock också finnas organisatoriska orsaker till att en elev byter eller inte byter grupp utifrån sina förutsättningar. Rektorn uppger i samband med sakgranskningen att *"de fåtal gånger detta har hänt görs en värdering på den elev som kommit längst i gruppen hen flyttas från"*. En av de intervjuade lärarna säger att *"det är inte alltid elevens kunskaper som har styrt om en elev har gått över till en annan grupp utan det har varit tillgången till platser i olika grupper"*.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att utbildningen till delar är flexibelt utformad och anpassad efter elevernas skiftande förkunskaper och utbildningsbehov, avseende studietakt, omfattning och innehåll.

Genomförandet av utbildningen vilar på en kartläggning som utgår från ett helhetsperspektiv på elevens skolgång. För vissa elever kan det dock dröja upp till en månad innan de kommer i utbildning efter att kartläggningen inletts med ett inskrivningssamtal.

Individuella studieplaner finns upprättade för eleverna, men vilka ämnen en elev läser styrs framförallt av vilken undervisningsgrupp eleven tillhör. Det kan därför finnas begränsningar för en enskild elev att studera alla de ämnen eller få de motivationshöjande insatser som kan gynna eleven inför fortsatta studier eller yrkesliv.

Skolinspektionen konstaterar att kommunen saknar en plan för utbildningen.

2. Får eleverna studie- och yrkesvägledning som en integrerad del av deras utbildning, så att de stöds och vägleds inför deras framtida utbildnings- och yrkesval?

Frågeställningen fokuserar på om eleverna får studie- och yrkesvägledning av skolpersonalen som en integrerad del av deras utbildning, så att de får kunskap om och kan göra medvetna och självständiga val om sin studie- och yrkesinriktning. Det handlar alltså om att personalen på skolan ska informera och ge eleverna vägledning inför de val av kurser som erbjuds, om möjligheterna till fortsatta studier i och utanför gymnasieskolan och om framtida

yrkesval och att den studie- och yrkesvägledning som elevernas får är en integrerad del av deras utbildning. En del av detta vägledningsarbete handlar också om att ge eleverna stöd i att formulera mål för sina studier. Vidare handlar det om att eleverna ska öka sin förmåga till studieplanering och att ta ställning till sin studie- och yrkesinriktning. Forskning visar på vikten av ett nära samarbete med omgivande samhälle för att utveckla utbildningen och dess kvalitet.²

Personal

Eleverna har tillgång till studie- och yrkesvägledning genom den studie- och yrkesvägledare som finns vid Nordenbergsskolan i Olofström på samma villkor som övriga elever vid gymnasieskolan. Studie- och yrkesvägledaren har vid några tillfällen varit ute i undervisningsgrupperna och presenterat sig. Enligt rektorn, studie- och yrkesvägledaren och de intervjuade lärarna har eleverna tillgång till studie- och yrkesvägledaren för enskilda träffar, men samtliga påtalar samtidigt att tiden inte räcker till för de behov som finns. Studie- och yrkesvägledaren uppger att trots att hon varit ute och presenterat sig i undervisningsgrupperna, är det tveksamt om eleverna i nybörjargrupperna känner till henne och hennes funktion.

Vägledning

Rektorn berättar att i början av utbildningen är det klassföreståndaren som är viktigast för att vägleda eleverna i deras studier och att behovet av mer riktad vägledning ökar efterhand som eleverna byter till undervisningsgrupper som läser fler ämnen. Flera av de intervjuade uttrycker på olika sätt att insatserna för att vägleda eleverna generellt behöver öka. Lärare säger till exempel att *"SYV är hårt belastad"*. Rektorn och studie- och yrkesvägledaren menar att insatserna generellt behöver öka och att det framförallt när det gäller eleverna som studerar för att erhålla grundskolebetyg finns behov av ytterligare vägledning. De intervjuade lärarna menar att det under det förra läsåret saknats en tydlig struktur och kontinuitet i arbetet med studie- och yrkesvägledning. En av de intervjuade lärarna berättar att studie- och yrkesvägledaren har informerat eleverna i undervisningsgruppen om det svenska utbildningsväsendet, något som studie- och yrkesvägledaren menar att det finns ett stort behov av. Studie- och yrkesvägledaren säger att hon deltar i klasskonferenser men i övrigt deltar sporadiskt i undervisningsgruppernas arbete eller i de *"klasslag"* som anordnas, men uppger att *"jag kan bjuda in mig själv om det är något jag vill ta upp"*.

² Redovisning av plan för genomförande av insatser för att stärka utbildningens kvalitet för nyanlända elever och vid behov elever med annat modersmål än svenska, Regeringsuppdrag 2015 (Dnr 2015:779), Skolverket

De intervjuade lärarna känner inte till i vilken utsträckning enskilda elever söker upp studie- och yrkesvägledaren, men menar att de skulle få återkoppling från studie- och yrkesvägledaren om det framkommer sådant som har betydelse för en elevs utbildning. De båda intervjuade eleverna säger sig inte ha träffat studie- och yrkesvägledaren och att de har vänt sig till en lärare respektive till rektorn när de har haft frågor om sin utbildning.

Medvetna och självständiga val

Som tidigare redovisats ges eleverna få möjligheter till individuella val av ämnen och kurser inom språkintruktionsprogrammet. Det framkommer dock i några intervjuer att elever eller lärare tar initiativ till förändringar i utbildningen för enskilda elever. Dessa förändringar är dock inte resultatet av en struktur som ger eleverna möjlighet att göra medvetna och självständiga val utan tillkommer på enskilda individers initiativ och som ett sätt att möta elevers behov av förändring.

Studie- och yrkesvägledaren uppger att när är dags att välja mellan att läsa vidare mot tolv ämnen istället för åtta har eleverna möjlighet att göra egna val. Då gör eleverna val utifrån sina önskemål, men *"det finns en varierande medvetenhet i valen, precis som hos vilka ungdomar som helst"*, menar studie- och yrkesvägledaren. För att öka elevernas medvetenhet om möjligheter till framtida studier och yrkesverksamhet finns exempel på att skolan ordnar olika aktiviteter. Rektorn uppger i verksamhetsredogörelsen bland annat att eleverna gör studiebesök och att företrädare för näringslivet och kommunen har bjudits in för att informera eleverna. I en av lärarintervjuerna framkommer att elever genom enskilda initiativ har besökt en närliggande folkhögskola och den kommunala vuxenutbildningen. Andra exempel är att elever har auskultat på nationella gymnasieprogram och att studie- och yrkesvägledaren tillsammans med enskilda elever besökt verksamheter i vägledande syfte. Det finns också exempel på att enskilda elever erbjudits praktik som ett led i att öka deras möjligheter att göra medvetna och självständiga val.

Integrerad del av utbildningen

De intervjuade eleverna säger att lärarna inte tar upp frågor om yrkesliv eller fortsatta studier under lektionerna, men att lärarna visar förtroende för att de ska klara av sina studier. Några lärare har visat filmer om olika yrken som eleverna visat intresse för, uppger rektorn. Studie- och yrkesvägledaren och de intervjuade lärarna säger att de framförallt samverkar kring enskilda elevers utbildning, till exempel att anordna praktik eller andra insatser för enskilda elever.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att eleverna inte ges studie- och yrkesvägledning som en integrerad del av sin utbildning i en sådan omfattning att de fullt ut stöds och vägleds inför sina framtida utbildnings- och yrkesval.

Alla elever ges inte möjligheter att utveckla sin förmåga att genomföra val av studier och yrke på ett medvetet och självständigt sätt. Eleverna måste själva eller genom sin lärare aktivt söka stöd för att utveckla sin förmåga att göra sådana val.

Vid skolan finns personal för att ge vägledning avseende framtida studie- och yrkesval. Studie- och yrkesvägledaren bidrar med specialistkunskaper som kan ha betydelse för elevens studie- och yrkesval. Lärarna och studie- och yrkesvägledaren samverkar dock inte på ett sådant sätt att det i tillräcklig utsträckning stödjer och vägleder eleverna inför framtida utbildnings- och yrkesval.

3. Bedriver elevhälsan ett hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande elevhälsoarbete i nära samarbete med skolans övriga personal?

Frågeställningen fokuserar på i vilken grad elevhälsan arbetar hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande, och i detta arbete samverkar med övriga personalgrupper på skolenheten. Främst i syfte att stödja elevens utveckling mot målen för utbildningen. Tillgången till elevhälsa bedöms på huvudmannanivå. Frågan om hur elevhälsan arbetar gentemot eleverna bedöms på skolenhetsnivå. Forskning och en identifierad framgångsfaktor pekar på vikten av att det finns samsyn i förhållningssätt där all personal tar ett gemensamt ansvar och att de nyanlända eleverna är hela skolans angelägenhet.³

Tillgång

Skolans rektor berättar i intervju att elevhälsan består av skolsköterska, kurator, specialpedagog samt studie- och yrkesvägledare. Skolsköterskan har ansvar för hela gymnasieskolan medan kurator och specialpedagog arbetar inom introduktionsprogrammen. Skolläkaren är på skolan en gång per månad och i övrigt vid behov. Psykolog köps in vid behov. Både kurator och specialpedagog är

³ Redovisning av plan för genomförande av insatser för att stärka utbildningens kvalitet för nyanlända elever och vid behov elever med annat modersmål än svenska, Regeringsuppdrag 2015 (Dnr 2015:779), Skolverket

nya på skolan från sommaren 2016. Tjänsterna som specialpedagog och kurator för språkintruktionsprogrammet är nyinrättade.

De båda intervjuade eleverna uppger att de har träffat skolsköterskan i samband med vaccination och samtal. Enligt en av eleverna har skolsköterska och kurator varit ute i elevens undervisningsgrupp och presenterat sig och sina respektive uppdrag. Enligt de intervjuade lärarna skedde en presentation under vårterminen, men motsvarande har ännu inte genomförts under höstterminen.

Hälsofrämjande arbete

Enligt uppgifter från skolsköterskan deltar hon i *"inskrivningssamtalen"* och samlar då in uppgifter om elevens hälsotillstånd. Skolläkaren gör sedan en samlad bedömning av vilka vaccinationer och vilket övrigt stöd eleven kan behöva.

Ett inslag i skolans hälsofrämjande arbete är den så kallade *"Människokunskapen"*. En gång var 14:e dag avsätts tid i elevernas schema för detta inslag där man framförallt tar upp sunda levnadsvanor, men även frågor om hur den svenska skolan fungerar och hur det är att vara ung i Sverige. Enligt uppgift från skolsköterskan är det kuratorn, studie- och yrkesvägledaren och skolsköterskan som arbetar med *"Människokunskapen"*.

Förebyggande arbete

I intervjuer med rektorn och lärarna framkommer att det i det förebyggande arbetet ligger stort fokus på att arbeta på ett övergripande plan. Rektorn säger att värdegrunden har diskuterats mycket och att man arbetat mycket förebyggande kring värdegrunden. Mycket av det förebyggande arbetet har skett inom ramen för *"Människokunskap"*. All personal har fått kompetensutveckling genom att man haft en psykoterapeut som har arbetat med värdegrund under två halvdagar. Arbetet har sedan följts upp under en studiedag och vid arbetsplatsträffar. Elevhälsan är en del av det förebyggande arbetet, till stor del inom ramen för *"Människokunskapen"*. Frågor som har behandlats inom ramen för *"Människokunskap"* är bland annat kroppens funktioner, relationer, hur det svenska samhället och skolan fungerar, uppger rektorn. Företrädare för till exempel polis, socialtjänst och kommunens kvinnojour har bjudits in. Det har också anordnats *"tjejgrupper"* och *"killgrupper"* som ett inslag i verksamheten. *"Människokunskap"* är ett obligatoriskt inslag i undervisningen.

Även lärare hänvisar till *"Människokunskapen"* som en viktig del av arbetet, men säger också att frågor som är relaterade till det förebyggande arbetet ofta kommer upp i undervisningssituationer. Kuratorn uppger i intervju att hon ännu inte har kommit i kontakt med elever för insatser motiverade av stress och/eller

upplevda trauman, men menar att det kan bero på att hon varit på skolan under kort tid.

Genom sin medverkan i "inskrivningssamtal" fångar elevhälsan upp enskilda elever eller grupper av elever som på grund av sjukdom, funktionsnedsättningar eller andra skäl är särskilt sårbara.

Åtgärdande arbete

Enligt uppgifter från skolsköterskan finns det möjligheter för eleverna att söka upp henne för enklare sjukvårdsinsatser. Om andra problem uppstår som är till besvär för eleven sänds en remiss till lämplig instans för att följas upp och eventuellt behandlas, menar skolsköterskan.

Kuratorn och specialpedagogen menar att deras åtgärdande arbete fortfarande är under uppbyggnad och kommer att utvecklas under läsåret. Specialpedagogen pekar till exempel på att hon utarbetat rutiner för hur arbetet med att kartlägga och analysera elevers behov av särskilt stöd som kommer att förändra detta arbete.

Elevhälsans samarbete med skolans personal

Kuratorn och specialpedagogen är båda nya på skolan. De uppger båda att det finns ett behov av att skapa rutiner för hur elevhälsoarbetet ska organiseras och genomföras på skolan. Även rektorn och lärarna påtalar i intervjuer behovet av att skapa rutiner för att utveckla samarbetet.

Skolan har ett EHT-team som träffas var 14:e dag. Teamet består av rektorn, specialpedagogen, kuratorn, skolsköterskan och studie- och yrkesvägledaren. De intervjuade lärarna uppger att de medverkar vid skolans EHT-träffar om de har någon elev eller företeelse de vill diskutera med teamet. Lärarna uppger vidare att "vi är många nya lärare och det är otydligt med vissa rutiner", bland annat menar några av de intervjuade lärarna att det varit bra om elevhälsan emellanåt kunnat vara med på lärarnas arbetslagsmöten.

Rektorn menar att det delvis har saknats rutiner för samarbete mellan lärare och elevhälsan, men att det i takt med att personal finns på plats har börjat finna sina former.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att elevhälsans hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande elevhälsoarbete inte fullt ut bedrivs i nära samarbete med skolenhetens övriga personal.

Elevhälsan och övriga personalgrupper samverkar inte i en sådan utsträckning att det möjliggör en samsyn i förhållningssätt där alla tar ett gemensamt ansvar för det samlade elevhälsoarbetet vid skolan. Delvis förklaras detta av att flera

inblandade är nyanställda vid skolan och att samarbetsformer ännu inte hunnit etableras.

Eleverna omfattas dock av elevhälsans arbete med hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande och elevhälsans arbete har ett fokus på faktorer som orsakar och vidmakthåller hälsa hos eleverna.

Syfte och frågeställningar

Syftet är att granska om elevernas utbildningsbehov på språkinträdning tillgodoses, och om eleverna på detta program får stöd och vägledning under sin utbildning och inför fortsatta studier och yrkesliv.

För att uppfylla detta syfte ska följande frågeställningar besvaras:

- 1) Utformas utbildningen så att den är flexibel och anpassas efter elevernas skiftande förkunskaper och utbildningsbehov, med avseende på studietakt, omfattning och innehåll?
- 2) Får eleverna studie- och yrkesvägledning som en integrerad del av deras utbildning, så att de stöds och vägleds inför deras framtida utbildnings- och yrkesval?
- 3) Bedriver elevhälsan ett hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande elevhälsoarbete i nära samarbete med skolans övriga personal?

Metod och material

Granskningsdesignen utgår från två elevers skolsituation på språkinträdningens programmet. Information till granskningen samlas in genom dokumentstudier i form av verksamhetsredogörelse och annan dokumentation från skolenheten som belyser arbetet inom språkinträdningens programmet. Dokumentstudier kompletteras med intervjuer med elever, pedagoger, elevhälsa, handledare, studie- och yrkesvägledare, rektor samt representanter för huvudmannen.

Skolinspektionen har inför granskningsbesöket begärt att få ta del av den dokumentation som finns kring eleverna i form av plan för utbildningen, individuell studieplan samt underlag av bedömningar av elevens kunskaper för upprättande av planen samt elevernas schema. Skolinspektionen har också begärt få in dokumentation av gymnasieenhetens systematiska kvalitetsarbete avseende språkinträdningens programmet samt eventuell information avseende språkinträdningens programmet på skolan som kan vara av vikt för granskningen.

Skolinspektionen

Verksamhetsrapport

2016-11-02

13 (13)

Dnr 40-2015:6585